

Temats. Negatīvisma tendences latviešu dzejā

Klase. 11.klase

Ieteicamais stundu skaits. 3

	Apakštēmas	Stundu skaits	Piezīmes
Mācību saturs	<ol style="list-style-type: none"> 1. Negatīvisma tendences dzejā 2. A.Skujiņas dzeja 3. J.Ziemeļnieka dzeja 	<ol style="list-style-type: none"> 1 1 1 	
Paredzamie rezultāti	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zina, izprot un saskata negatīvisma tendences latviešu literatūrā. 2. Ir priekšstats par A. Skujiņas un J.Ziemeļnieka personību. 3. Analizē A.Skujiņas un J.Ziemeļnieka dzeju. 		
Mājas darbi	<p><u>1.stunda</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Izlasīt A.Skujiņas dzejoļu krājumu „Krīt manā pavasarī sarma” vai „Es neprotu glāstīt” un atrast pierādījumu tam, ka A.Skujiņas dzejā ir vērojamas negatīvisma tendences. • 2 grupām (pēc skolēnu izvēles) veidot A.Skujiņas dzejas kompozīciju. Pārējiem- zīmējumā attēlot savas izjūtas, A.Skujiņas dzeju lasot. Iespējama arī datorprezentācija. • 1 skolēns (pēc paša izvēles) sagatavo īsu pārskatu par A.Skujiņas personību, skolotājs iesaka literatūru. <p><u>2.stunda</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Lasīt J.Ziemeļnieka dzeju. Izvēlēties vienu motīvu un raksturot tā atklāsmi dzejā.. <p><u>3.stunda</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • 87.darba lapa par A.Skujiņas un J.Ziemeļnieka dzeju. 		
Resursi	<ul style="list-style-type: none"> • Auzāne D., Lūse D., .Maurmane M., Milzere M.<i>Literatūra 11.klasei.</i>- Rīga: Zvaigzne ABC, 2002 • Skujiņa A. <i>Krīt manā pavasarī sarma.</i>- Rīga: Liesma, 1978 • Skujiņa A. <i>Es neprotu glāstīt.</i>- Rīga: Apgāds „Daugava”, 1998 • Skujiņa R. <i>Zvaigžņu bērni.</i>- Rīga: Izdevniecība „Karogs”, 1992 • Plaudis J. <i>Ziemeļnieks.</i>- Rīga: Zinātne, 1990 • <i>Latviešu literatūras vēsture.</i>- R.: „Literatūra”, 1937, 521.-522.lpp. • <i>Latviešu rakstniecība biogrāfijās.</i>- R.: Zinātne, 2003, 539.-540.lpp. • Apine M. <i>Mazāk pazīstamais Jānis Ziemeļnieks</i>// Skolotāju Avīze, 1987- Nr.52 		
Komentāri	<p>Skolotājs var izmantot vēl vienu stundu, lai runātu par J. Grota dzeju, īpaši par Pēra Ginta vēstulēm.</p>		

Negatīvisma tendences latviešu dzejā (1stunda)

Laiks	Stundas gaita	Izmantotais materiāls
3min.	Saveicināšanās, stundas mērķu noskaidrošana	
7min.	<u>Atkārtojums.</u> Darbs pāri. Viens no pāra stāsta, kas raksturīgs pozitīvismam, otrs sniedz pārskatu par pozitīvistu darbiem. Viens otru papildina.	Ja nepieciešams, izmantojama mācību grāmata- Auzāne.D., Lūse. D., Maurmane. M., Mīlzere. M. <i>Literatūra 11.klasei.-R.: Zvaigzne ABC, 2002, 392.-403.lpp.</i>
10min.	Skolēniem uzdevums- lasīt tekstu par negatīvisma tendencēm latviešu dzejā un izrakstīt 10 svarīgākās tēzes. Saruna ar skolotāju par negatīvisma tendencēm, par pozitīvistu un negatīvistu atšķirīgo dzīveskatījumu.	Auzāne.D., Lūse. D., Maurmane. M., Mīlzere. M. <i>Literatūra 11.klasei.- R.: Zvaigzne ABC, 2002, 406.-407.lpp.</i>
12min.	Lasīt dzejoļu kopu un raksturot dzejoļos lirisko „Es” un mākslinieciskās izteiksmes līdzekļus.	Auzāne.D., Lūse. D., Maurmane. M., Mīlzere. M. <i>Literatūra 11.klasei.- R.: Zvaigzne ABC, 2002, 404.-405.lpp.</i>
5min.	Brīvais raksts „Negatīvisma tendences literatūrā”.	
3min.	<u>Mājas darbs.</u> <ul style="list-style-type: none"> • Izlasīt A.Skujiņas dzejoļu krājumu „Krīt manā pavasarī sarma” vai „Es neprotu glāstīt” un atrast pierādījumu tam, ka A.Skujiņas dzejā ir vērojamas negatīvisma tendences. • 2 grupām (pēc skolēnu izvēles) veidot A.Skujiņas dzejas kompozīciju. Pārējiem- zīmējumā attēlot savas izjūtas, A.Skujiņas dzeju lasot. Iespējama arī datorprezentācija. • 1 skolēns (pēc paša izvēles) sagatavo īsu pārskatu par A.Skujiņas personību, skolotājs iesaka literatūru. 	Skujiņa A. <i>Krīt manā pavasarī sarma.- R.: Liesma, 1978</i> Skujiņa A. <i>Es neprotu glāstīt...- R.: Apgāds „Daugava”, 1998</i> Auzāne.D., Lūse. D., Maurmane. M., Mīlzere. M. <i>Literatūra 11.klasei.- R.: Zvaigzne ABC, 2002, 408.-409.lpp.</i> Skujiņa R. <i>Zvaigžņu bērni.- R.: Izdevniecība „Karogs”, 1992</i> <i>Latviešu literatūras vēsture.- R.: „Literatūra”, 1937, 521.-522.lpp.</i> <i>Latviešu rakstniecība biogrāfijās.- R.: Zinātne, 2003, 539.-540.lpp.</i>

Austras Skujiņas dzeja (1 stunda)

Laiks	Stundas gaita	Izmantotais materiāls
2 min.	Saveicināšanās, stundas mērķu noskaidrošana	
13 min.	Skolēni ir sagatavojuši mājas darbu- 2 grupas veidojušas A.Skujiņas dzejas kompozīciju, pārējie- zīmējumā attēlojuši savas izjūtas, A.Skujiņas dzeju lasot. Pie sienas piesprausti zīmējumi. Iespējama arī prezentācija POWER-POINTā. Skolēni prezentē savu veikumu.	
20min.	Skolēniem uz sola dzejoļu krājumi. Darbs grupā. 1.gr. Izvēlieties 4-6, jūsuprāt, raksturīgākos dzejoļus un pastāstiet, kā A.Skujiņa tēlo pilsētu, kā jūtas liriskais „Es” pilsētā, kādus mākslinieciskās izteiksmes līdzekļus pilsētas tēlojumā izmantojusi dzejniece! 2.gr. Raksturojiet A.Skujiņas dzejas tēlus! Vai šis tipāžs ir atšķirīgs no pozitīvistu radītajiem tēliem? Savu viedokli pamatojiet! 3.gr. Dzejoļos, kas veltīti pilsētai, minēti arī lauki. Kādā nolūkā tas darīts? Pamatojiet domu, ka dzejniece gan dzimusi un augusi laukos, tomēr nav spējusi saglabāt sevī lauku mieru. 4.gr. Atrodiet piemērus dzejā un pastāstiet, kāda A.Skujiņai ir „dzīves pavasara skaistā puķe- mīlestība”! Kā šīs jūtas ietekmēja pašu dzejnieci? Vai arī mīlestības dzejoļos vērojamas negatīvisma tendences? Savu viedokli pamatojiet! Skolēni prezentē savus darbus	Skujiņa A. <i>Krīt manā pavasarī sarma.</i> - R.: Liesma, 1978 Skujiņa A. <i>Es neprotu glāstīt...</i> - R.: Apgāds „Daugava”, 1998
3min.	Pie tāfeles piesprausts liels zieds, kura viducī ieraksts „Balts prieka zars caur aizmiglotu rūti- zieds dzeltenais. Vai tiešām neredzi: ir vecā zeme skaista.” Skolēni katrā ziedlapā ieraksta īsus secinājumus par A.Skujiņas dzeju- tās noskaņu, motīviem, tēliem, binārajām opozīcijām, fluktuāciju.	
2 min.	Mājas darbs. Lasīt J.Ziemeļnieka dzeju. Izvēlēties vienu motīvu un raksturot tā atklāsmi dzejā..	

Jāņa Ziemeļnieka dzeja (1 stunda)

Laiks	Stundas gaita	Izmantotais materiāls
2 min.	Saveicināšanās, stundas mērķu noskaidrošana	
10 min.	Skolotājas ievadvārdi par Jāni Ziemeļnieku, īss personības un daiļrades raksturojums.	<p><i>Latviešu rakstniecība biogrāfijās.</i>- R.: Zinātne, 2003, 665.lpp.</p> <p>Plaudis J. <i>Ziemeļnieks.</i>- R.: Zinātne, 1990</p> <p>Auzāne.D., Lūse. D., Maurmane. M., Milzere. M. <i>Literatūra 11.klasei.</i>- R.: Zvaigzne ABC, 2002, 415.-418.lpp.</p> <p>Materiāli no pasākuma par J.Ziemeļnieku „Ētera odējs” (ja iespējams, stundā skan J.Kulakova mūzika no šī pasākuma).</p> <p>Apine M. <i>Mazāk pazīstamais Jānis Ziemeļnieks</i>// Skolotāju Avīze, 1987- Nr.52</p>
5 min.	Skolēni stāsta par savām izjūtām, lasot J.Ziemeļnieka dzeju.	
20min.	<p>Darbs pārī.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Lasiet J.Ziemeļnieka dzeju! • Komentējiet dzejnieka Kārļa Eliasa izteikumu: „Ziemeļnieks pats sevī nesa savu likteni.” Kā tas izpaužas dzejā? • Raksturojiet sievietes- pielūdzamas būtnes tēlu J.Ziemeļnieka dzejā! Noskaidrojiet, kādas bija dzejnieka un sieviešu attiecības reālajā dzīvē! Vai tieši tādas tās tika tēlotas arī dzejā? Pamatojiet savu viedokli! • Raksturojiet mākslinieciskās izteiksmes līdzekļus un panta formas romantiķa J.Ziemeļnieka dzejā! • Kuros dzejoļos saskatāt negatīvisma tendences? Pamatojiet savu viedokli! 	<p>Auzāne.D., Lūse. D., Maurmane. M., Milzere. M. <i>Literatūra 11.klasei.</i>- R.: Zvaigzne ABC, 2002, 415.-418.lpp.</p> <p>Jebkurš J.Ziemeļnieka dzejas krājums vai izlase</p>
3 min.	<u>Mājas darbs.</u> 87.darba lapa par A.Skujiņas un J.Ziemeļnieka dzeju.	Auzāne.D., Lūse. D., Maurmane. M., Milzere. M. <i>Literatūra 11.klasei.</i> Darba lapas.-R.: Zvaigzne ABC, 2003